

KARTA INNOWACJI PEDAGOGICZNEJ

1. Tytuł innowacji: "POMAGAM - NIE BOJĘ SIĘ"

2. Autor: Joanna Antonina Skarżyńska

3. Rodzaj innowacji: programowo-metodyczna

4. Okres realizacji: rok szkolny 2022/ 2023 (30 godzin lekcyjnych zajęć)

5. Kogo dotyczy innowacja: uczniów Zespołu Szkół nr 32 im. Krzysztofa Kamila Baczyńskiego w Warszawie zainteresowanych przynależnością do szkolnego wolontariatu : "Dobra Wola" oraz uczniów klas o profilu społeczno- psychologicznym.

6. Na czym polega nowatorski charakter: uczniowie będą nabywać wiedzę teoretyczną i praktyczną (w formie warsztatów) na temat różnych niepełnosprawności, sposobów alternatywnej komunikacji oraz sposobów pomocy osobom niepełnosprawnym w życiu codziennym. Zajęcia te przygotowują uczniów do pracy w zawodach pomocowych, oswoją ich ze zjawiskiem niepełnosprawności i nauczą ich nie być biernymi wobec osoby dotkniętej wykluczeniem społecznym z powodu jej niepełnosprawności czy choroby.

7. Cele do osiągnięcia, spodziewane efekty:

- uzyskanie wiedzy na temat różnych niepełnosprawności,
- poznanie zasad savoir vivre w środowisku osób niepełnosprawnych,
- zapoznanie się z metodami komunikacji alternatywnej: MAKATON, PIKTOGRAMY, PECS
- nabycie umiejętności komunikacji w języku migowym w zakresie podstawowym (z naciskiem na naukę gramatyki polskiego języka migowego, która jest naturalna dla osób Głuchych),
- poznanie technik poruszania się przewodnika osoby niewidomej oraz technik poruszania się z białą laską,
- zdobycie umiejętności pisania notatek pismem brajla na tabliczce brajlowskiej.

8. Przebieg realizacji (plan, harmonogram):

1. Niepełnosprawność ruchowa - zakres wiedzy ogólnej (rodzaje niepełnosprawności, przyczyny niepełnosprawności, konsekwencje niepełnosprawności związane z wiekiem osoby niepełnosprawnej ruchowo, potrzeby osoby niepełnosprawnej ruchowo).

2. Niepełnosprawność intelektualna - zakres wiedzy ogólnej (stopnie niepełnosprawności intelektualnej, towarzyszące zaburzenia, konsekwencje niepełnosprawności intelektualnej, potrzeby osoby z niepełnosprawnością intelektualną związane z jej wiekiem i stopniem niepełnosprawności).

3. Autyzm - zakres wiedzy ogólnej (rodzaje autyzmu, towarzyszące zaburzenia, potrzeby osoby z autyzmem w zależności od wieku).

4. Niepełnosprawność wzrokowa - zakres wiedzy ogólnej (rodzaje niepełnosprawności wzrokowej, przyczyny utraty wzroku, konsekwencje utraty wzroku, potrzeby osoby niewidomej, potrzeby osoby słabowidzącej).

5. Niepełnosprawność słuchowa - zakres wiedzy ogólnej (rodzaje i stopnie niepełnosprawności słuchowej, konsekwencje utraty słuchu, potrzeby osób niesłyszących związane z wiekiem i stopniem niepełnosprawności).
6. Starość - trudności osób w podeszłym wieku, potrzeby osób starszych.
7. Savoir vivre w środowisku osób z niepełnosprawnością - jak poruszać się w świecie osób z niepełnosprawnością - szacunek, tolerancja i poczucie komfortu
8. Techniki poruszania się z przewodnikiem: chwyt przewodnika, zmiana kierunku przejścia (praca w opaskach w parach).
9. Techniki poruszania się z przewodnikiem: technika wąskiego przejścia, podchodzenie do krzesła, podchodzenie do drzwi (praca w opaskach w parach).
10. Techniki poruszania się z przewodnikiem: technika trailingu, górna i dolna technika ochronna (praca w opaskach w parach).
11. Techniki poruszania się z przewodnikiem: wchodzenie po schodach i schodzenie ze schodów (praca w opaskach w parach).
12. Poruszanie się z pomocą białej laski: technika dwupunktowa, technika stałego kontaktu - wykrywanie przy pomocy białej laski przeszkód na trasie (praca w opaskach).
13. Podstawy pisma brajla (czym jest sześciopunkt, alfabet brajla czarnodrukowy, zapis pisma brajla przy pomocy tabliczki brajlowskiej i dłutka).
14. Komunikacja alternatywna (AAC) - omówienie rodzajów komunikacji alternatywnej: system Bliss, Makaton, Piktogramy, PECS, Alfabet Lorma, Daktylografia.
15. Nauka podstaw języka migowego - daktylografia: znaki statyczne (A, L, I, B, R, W, E, Y).
16. Nauka podstaw języka migowego - daktylografia: znaki statyczne (C, P, O, S, T, M, N, U).
17. Nauka podstaw języka migowego - daktylografia: znaki dynamiczne (K, G, F, Z, D, H, J, Ł).
18. Nauka podstaw języka migowego - daktylografia: znaki polskich liter i digrafów (A, E, Ć, Ń, Ó, Ś, Ź, Ż, CH, CZ, SZ, RZ).
19. Nauka podstaw języka migowego - daktylografia: znaki pojęć liczbowych - liczebniki główne (1 - 5, 6 - 10, 11 - 15, 16 - 19, 20 - 59, 60 - 99, 100, 101 - 199, 200 - 900, 1000, 1000000).
20. PJM a SJM - omówienie gramatyki polskiego języka migowego oraz systemu językowo - migowego.
21. Nauka podstaw języka migowego - ideografia: podstawowe znaki (głuchy, głuchoniemy, ja, ty, czy, być, móc, można, mówić, powiedzieć, migać, umieć/ wiedzieć, nie umieć/ nie wiedzieć, na, pisać, podpisać, nazwisko), budowa zdań.
22. Nauka podstaw języka migowego - ideografia: podstawowe znaki (mężczyzna, pan, kobieta, pani, słyszeć, widzieć, rozumieć dobry, ja, mnie/ mi, co/ coś, jak, jaki, sam), budowanie zdań.

23. Nauka podstaw języka migowego - ideografia: podstawowe znaki (rodzina, ojciec/ tata, matka/ mama, rodzice, ci/ cię/ Ciebie/ tobie, mój, twój, swój, małżeństwo, mąż, żona, dziecko, dzieci, syn, córka, rodzeństwo, dzisiaj, teraz, w/ we), budowa zdań.

24. Nauka podstaw języka migowego - ideografia: podstawowe znaki (szpital, lekarz, wypadek, wczoraj, przedwczoraj, 3 dni temu, zaraz, przychodzić, przyjechać, wychodzić, wyjechać, badać/ badanie, złamać/ złamanie, ręka, ręce, noga, nogi, serce, ból/ boleć, ten/ ta/ to, tu), budowa zdań.

25. Nauka podstaw języka migowego - ideografia: podstawowe znaki (zawiadomić, trzeba, potrzebny, do, od, dlatego, kiedy, był, będzie, telefon, komórka, telefonować, szkoła, prawda, podobny prawdopodobnie, wezwać, natychmiast, pogotowie), budowa zdań.

26. Nauka podstaw języka migowego - ideografia: podstawowe znaki (stać, stały, pamiętać, nagle, słaby, słabosłyszący, przytomny, wymiotować, głowa, zawrót głowy, zemdleć, chory/ chorować, krew, krwawienie/ krwotok), budowa zdań.

27. Nauka podstaw języka migowego - ideografia: podstawowe znaki (proszę, dziękuję, przepraszam, pomoc/ pomagać, ubranie/ ubierać się, rozebrać się, położyć coś, położyć się, usiąść/ siadać, pokazać, język, oddychać, oddychać głęboko, tak, nie, leżeć, spokojnie), budowa zdań.

28. Nauka podstaw języka migowego - ideografia: podstawowe znaki (brać/ wziąć, musieć, obowiązek, gorący, gorączka, termometr, prawy, lewy, wynik, ostatni, często, starać się, dlaczego, dawno, aparat słuchowy, implant, słuchać, nowy, głośno, cicho, ucho, uszy), budowa zdań.

29. Nauka podstaw języka migowego - ideografia: podstawowe znaki (czuć się, źle, kaszel, pocić się, gardło, grypa, angina, zapalenie, płuca, ząb/ zęby, oko/ oczy, spać, obudzić się), budowa zdań.

30. Nauka podstaw języka migowego - ideografia: podstawowe znaki (robić/ zrobić, wszystko, jutro, pojutrze, za 3 dni, codziennie, przed, po, też, również, bezpłatny, rano, wieczorem, dzień, noc, ryzyko, umrzeć, pewny/ na pewno, zgoda, odmowa, dostać/ otrzymać, zastrzyk, pobranie krwi, bać się), budowa zdań.

(ZAJĘCIA WARSZTATOWE OBEJMUJĄ NAUKĘ PODSTAW JĘZYKA MIGOWEGO ORAZ AAC, TECHNIK PORUSZANIA SIĘ Z PRZEWODNIKIEM OSOBY NIEWIDOMEJ ORAZ PORUSZANIA SIĘ Z BIAŁĄ LASKĄ, PODSTAWY PISMA BRAJLA - PISANIE DŁUTKIEM NA TABLICZCE BRAJLOWSKIEJ)

9. Potrzebne zasoby (środki dydaktyczne, współpraca z nauczycielami):

Środki dydaktyczne: opaski na oczy, białe laski, tabliczki brajlowskie, dłutka, papier techniczny, alfabet brajla czarnodrukowy, prezentacje w power point na temat niepełnosprawności oraz komunikacji AAC , podręcznik "Język migowy. Pierwsza pomoc medyczna" Bogdana Szczepankowskiego - fragmenty, video słownik znaków języka migowego - Joanny Skarżyńskiej.

10. Ewaluacja (metody):

- sprawdzian praktycznych umiejętności część 1 w zakresie poruszania się z przewodnikiem osoby niewidomej: podchodzenie do osoby niewidomej, chwyt przewodnika, siadanie na krześle, zmiana stron, zwrot, podchodzenie do drzwi i przechodzenie przez nie (**OCENA OPISOWA UMIEJĘTNOŚCI NA DYPLomie WYDANYM NA ZAKOŃCZENIE ZAJĘĆ**),

- sprawdzian praktycznych umiejętności część 2 w zakresie technik poruszania się z przewodnikiem osoby niewidomej: technika wąskiego przejścia, technika trailingu, wchodzenie i schodzenie po schodach (**OCENA OPISOWA UMIEJĘTNOŚCI NA DYPLOMIE WYDANYM NA ZAKOŃCZENIE ZAJĘĆ**),
- dyktando pisane w brajlu (**OCENA OPISOWA UMIEJĘTNOŚCI NA DYPLOMIE WYDANYM NA ZAKOŃCZENIE ZAJĘĆ**),
- dyktando migowe sprawdzające umiejętność rozumienia znaków języka migowego (**OCENA OPISOWA UMIEJĘTNOŚCI NA DYPLOMIE WYDANYM NA ZAKOŃCZENIE ZAJĘĆ**),
- ankieta wśród uczniów po zakończeniu zajęć.

PAGOG SPECJALNY, NEUROLOGOPEDA

JOANNA A. SKARŻYŃSKA

Rada Pedagogiczna Zespołu Szkół nr 32 im. Krzysztofa Kamila Baczyńskiego w Warszawie została zapoznana z wynikami ewaluacji w czerwcu 2023 - pod koniec roku szkolnego 2022/2023.

BIBLIOGRAFIA:

1. Błeszyński J. J., *Znaki graficzne i Piktogramy* [w] J.J. Błeszyński (red.), *Alternatywne i wspomagające metody komunikacji*, Oficyna Wydawnicza "Impuls", Lublin 2012
2. Goniewicz S., Pluto-Kowalska M., *Posługiwanie się językiem migowy*, Wydawca Instytut Technologii Eksploatacji - Państwowy Instytut Badawczy, Radom 2008
3. Jęczeń U., *Symptomy oligofazji w upośledzeniu umysłowym* [w] S. Grabias, M. Kurkowski (red.), *Logopedia. Teoria zaburzeń mowy*, Wydawnictwo UMCS, Lublin 2012
4. Kosiba O., Grenda P., *Leksykon języka migowego*, Wydawnictwo "Sillentium" Piotr Grenda, Bogatynia 2011
5. Krakowiak K., *Typologia uszkodzeń słuchu* [w] S. Grabias, M. Kurkowski (red.), *Logopedia. Teoria zaburzeń mowy*, Wydawnictwo UMCS, Lublin 2012
6. Kupisiewicz M., *Słownik Pedagogiki Specjalnej*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2014
7. Kwasiborska J., *Alternatywne i wspomagające metody komunikacji (AAC) - skuteczne wykorzystanie dostępnych metod* [w] J. Porayski-Pomsta (red.), *Diagnoza i terapia w logopedii*, Dom Wydawniczy ELIPSA, Warszawa 2008

8. Maciejewska A., *Stabilizowanie normy interakcyjnej u osób w podeszłym wieku* [w] S. Grabias, J. Panasiuk, T. Woźniak (red.), *Logopedia. Standardy postępowania logopedycznego*, Wydawnictwo UMCS, Lublin 2015
9. Michalik M., Przebinda E., *Budowanie kompetencji lingwistycznej u osób niemówiących z wykorzystaniem strategii komunikacji alternatywnej* [w] A. Domagała, U. Mirecka (red.), *Metody terapii logopedycznej*, Wydawnictwo UMCS, Lublin 2018
10. Obuchowska I. (red.), *Dziecko niepełnosprawne w rodzinie*, Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, Warszawa 2008
- Piszczek M., *Wybrane metody diagnozy i terapii osób z autyzmem*, www.stecko.com.pl, Warszawa 2016
11. Podeszewska-Mateńko M., *Piktogramy - istota, charakterystyka ogólna* [w] J.J. Błeszyński (red.), *Alternatywne i wspomagające metody komunikacji*, Oficyna Wydawnicza "Impuls", Kraków 2006
12. Reiman T., *Potęga mowy ciała. Jak odnieść zawodowy i towarzyski sukces*, Wydawnictwo HELION, Gliwice 2010
13. Smyczek A., *Zastosowanie wspomagających i alternatywnych metod komunikacji (AAC approach) w terapii małych dzieci zagrożonych poważnymi zaburzeniami w porozumiewaniu się* [w] J.J. Błeszyński (red.), *Alternatywne i wspomagające metody komunikacji*, Oficyna Wydawnicza "Impuls", Kraków 2006
14. Szczepankowski B., Koncewicz D., *Język migowy w terapii*, Wyższa Szkoła Pedagogiczna w Łodzi, Łódź 2008
15. Szczepankowski B., *Język migowy i system językowo-migowy* [w] J.J. Błeszyński (red.), *Alternatywne i wspomagające metody komunikacji*, Oficyna Wydawnicza "Impuls", Kraków 2006
16. Szczepankowski B., *Język migowy. Pierwsza pomoc medyczna*, Centrum Edukacji Medycznej, Warszawa 1996
17. Walther R., *Tyflopedagogika*, Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, Gdańsk 2007

